

MARK DEES EN MAARTJE KRÜSE

21.

“IK RAAD IEDEREEN AAN OM DIT OOK TE DOEN”

Alle v(s)o-scholen van samenwerkingsverband Gelderse Vallei – totaal 11 locaties – worden de komende jaren gevisiteerd door steeds wisselende visitatieteams. Dat is besloten op basis van twee succesvolle proefvisitaties, onder andere bij vmbo/mbo Aeres in Ede. Mark Dees, directeur van deze school, en Maartje Krüse, directeur van het samenwerkingsverband, vertellen over de bevindingen van deze pilot.

De visitaties richten zich op passend onderwijs, een thema dat op alle scholen leeft en waar scholen allemaal in meer of mindere mate mee worstelen. Of in visitatietermen: een thema waarover elke school wel ontwikkelvragen heeft. Elke gevisiteerde school formuleert een ontwikkelingsvraag die centraal staat tijdens de visitatie. Krüse en Dees benadrukken dan ook dat het gaat om een *ontwikkelingsgerichte* visitatie en dus niet om een beoordeling.

MAXIMAAL LEREN

Dees was enthousiast toen hij hoorde over het plan om visitaties te gaan organiseren en gaf zijn school meteen op voor een proefvisitatie. “We hebben in ons samenwerkingsverband een directeurencollectief, waar veel zaken worden besproken. Omdat het gaat om passend onderwijs, is dat gesprek niet vrijblijvend. Ik merk echter regelmatig dat we elkaar als scholen niet zo heel goed kennen,

terwijl dat wél heel belangrijk is als het om leerlingenzorg gaat. Daarom ben ik blij met de visitaties. We leren elkaar beter kennen en we kunnen op een goede, gestructureerde manier met elkaar in gesprek gaan.”

Het begon met een training voor mensen die zitting willen nemen in een visitatieteam. Zo’n 25 medewerkers van verschillende scholen en met verschillende functies gaven zich op. Krüse: “We hebben het draaiboek van een visitatiedag doorgenomen en veel vaardigheden geoefend, bijvoorbeeld observeren, gesprekstechnieken en feedback geven. Omdat we maximaal van elkaar willen leren, hebben wij ervoor gekozen om wisselende visitatieteams samen te stellen met mensen van verschillende scholen en met verschillende functies: een directeur, een teamleider, een zorgcoördinator en een docent. Ik zit zelf altijd in de visitatiecommissie, omdat ik het belangrijk vind dat ik als directeur van het samenwerkingsverband een totaalbeeld krijg; met het oog op een dekkend aanbod, maar ook voor de continuïteit.”

DOORSLAAN

De school die wordt gevisiteerd vult ter voorbereiding de zogenoemde ‘ondersteuningsscan’ in, die inzicht geeft in hoe de organisatie ervoor staat op het gebied van passend onderwijs. Het is belangrijk dat de scan door verschillende groepen binnen de school

wordt ingevuld, benadrukt Krüse. “Dan komen mogelijke verschillen naar voren, en dat zijn belangrijke aanknopingspunten voor het gesprek. Hoe komt het bijvoorbeeld dat docenten op een vraag heel anders scoren dan de directie? Het gaat bij de scan zeker niet om ‘goed’ of ‘fout’; het gaat erom dat het instrument handvatten geeft voor het gesprek dat moet worden gevoerd.”

Ook kan de scan de school helpen om de ontwikkelingsvraag te formuleren of aan te scherpen. Dees: “Onze ontwikkelingsvraag was: is onze visie op ondersteuning duidelijk voor docenten en wordt deze visie door hen gedragen en uitgedragen? Daar is tijdens de visitatie stevig op doorgevraagd en dat was best spannend. Want als dat niet het geval is, dan is er werk aan de winkel.”

Maar gelukkig bleek uit de rapportage aan het eind van de dag dat de docenten de visie op ondersteuning goed kennen en onderschrijven, en dat zij hun best doen om deze in de praktijk te brengen. Soms zelf iets teveel, zo vond de visitatiecommissie. “Dat was een aandachtspunt”, vertelt Dees. “De visitatiecommissie zag dat docenten soms doorslaan in hun ondersteuning aan leerlingen, en dat dat ten koste kan gaan van het onderwijs. Dat is een belangrijke uitkomst, en een belangrijk gesprek. Er kwamen in het eindgesprek trouwens ook zaken naar voren die niets met passend onderwijs te maken hebben, maar die de visitatiecommissie gewoon waren opgevallen. Dat was een mooie bijvangst.”

STOEIEN

Dees ziet in zijn school nog een andere opbrengst van de visitatie. “Wat ik zo mooi vind, is dat hiermee de samenwerking van scholen binnen de regio meer is gaan leven bij docenten. Je brengt dat als het ware de school in, waardoor docenten het gesprek over passend onderwijs met elkaar gaan voeren. Dat is heel waardevol, omdat passend onderwijs bij heel wat docenten toch wat moeilijk ligt: het is immers een bezuinigingsoperatie én het gaat over een van de moeilijkste aspecten van hun werk. Daar stoeien veel docenten mee. En als je dan ook nog het idee hebt dat je dat in je eentje moet doen... Daarom is het zo belangrijk dat het samenwerkingsverband op deze manier de school in is gebracht. Ik zie dat als een grote winst van de visitatie.”

De docenten van de school van Dees waren zeer positief over de visitatie. Ze hebben het als prettig ervaren dat relatieve buitenstaanders zo uitvoerig vroegen naar hun mening en ervaringen. Volgens Krüse speelt een goede voorbereiding daarbij een essentiële rol. “Het succes van de visitatie staat of valt met de voorbereiding. Zo is het belangrijk dat je de ondersteuningsscan breed laat invullen, dat je veel mensen betreft bij het formuleren van de ontwikkelingsvraag en dat je heel duidelijk maakt dat het niet om een beoordeling gaat. Als je onvoldoende aandacht besteedt aan de voorbereiding, of er alleen de schoolleiding bij betreft, bestaat het risico dat docenten de visitatie als bedreigend ervaren.”

GEWOON GEDAAN

Dees heeft de resultaten van de visitatie op zijn school gepresenteerd in het directeurencollectief, en dat zullen alle gevisiteerde scholen straks ook doen. “Dat is belangrijk,” vindt Krüse, “omdat het directeurencollectief mede het beleid bepaalt van het samenwerkingsverband. Om de juiste beleidskeuzes te maken, moeten we heel goed van elkaar weten waar we mee bezig zijn.”

“Ik verwacht dat het gesprek dat we daar voeren door de visitaties meer inhoud krijgt”, vult Dees aan. “Maar de belangrijkste opbrengst van deze pilot is dat we het gewoon een keer hebben gedaan. Je springt als eerste in het zwembad en je zegt tegen anderen: je bent er zo door hoor! Het is ontzettend leuk en leerzaam. Ik raad iedereen aan om dit ook te doen.”

TIPS

- Bereid de visitatie goed voor in de school en betrek daarbij verschillende geledingen. De voorbereiding bepaalt het succes van de visitatie.
- Doe dit niet alleen met de schoolleiding, maar breed, met alle geledingen.
- Benadruk dat het gaat om een ontwikkelingsgerichte visitatie, en niet om een beoordeling.

MEER INFORMATIE

Maartje Krüse

m.vanhelmond@swvgeldersevallei.nl

Mark Dees

m.dees@aeres.nl

www.steunpuntpassendonderwijs-vo.nl/cop